

روزانه

بیمبر اکرم (ص)،
جستن آنچه
مایه‌سامان یافتن
زندگی توست،
نشانه‌دنیادوستی
نیست
کنز العمال
حدیث ۵۳۴۹

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

پنجشنبه ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۰

۸ شوال ۱۴۴۲ | ۲۰ می ۲۰۲۱ | سال سی و چهارم | شماره ۹۵۳۲ | ویژه نامه ۶۰

www.qudsonline.ir

پرسه در صحن

زائرانی که شبیه زائر نبودند!

۳

مدیر عالی حرم مطهر رضوی با اشاره به بازدید وزیر بهداشت اعلام کرد

حرم رضوی، الگوی کشوری رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی

۴

دیدگاه

آیا مطهری معتقد به علوم انسانی اسلامی بوده است؟

یک پرسش این است که علوم انسانی مسئله استاد شهید بوده است یا نه؛ یعنی در زمانی که او می‌زیست علوم انسانی حالت مسئله‌وارگی داشت؟ این موضوع در...

صفحه ۲

گزارشی از فعالیت های امام جماعت ۲۳ ساله ای که مسجد را محور فعالیت های محله کرده است

محله خوب، مسجد با صفا...

۲

نگاهی به سنت دیرپا و تاریخی میهمان داری از زائران حرم رضوی در مشهد

سعادت است میزبان زائرت بودن

محمد حسین نیکبخت: هنوز هم این رسم زیبا و حسنه در میان مشهدی‌ها رایج است و اگر کرونا بگذارد و شرش را از سر همه مردم کم کند، می‌شود دوباره آن را در گوشه و کنار شهر دید. درباره سنت میهمان‌داری صحبت می‌کنم، پذیرایی از زائران امام رضا(ع) توسط مجاوران آن امام همام، هرچند این روزها کمتر پیش می‌آید زائری به مشهد برسد و برای تأمین جا و مکانی به‌منظور بیتوته و استراحت، با مشکلی روبه‌رو شود، اما هنوز هم در ایام خاص مانند شب‌های ولادت و شهادت حضرت ثامن الحجج(ع) یا مناسبت‌هایی مانند ماه محرم به‌خصوص روز عاشورا، مجاوران مضجع شریف امام هشتم(ع) میزبان زائران آن حضرت می‌شوند. برخلاف آنچه ممکن است شنیده باشید، این سنت در مشهد و طی سال‌های اخیر با تأثیرپذیری از میهمان‌داری مردم خوب عراق در ایام اربعین، رایج نشده است. تاریخ به ما می‌گوید مجاوران حرم رضوی با تأسی از سنت اهل بیت(ع)، از همان نخستین ایام، از زائران حرم رضوی بدون هیچ چشمداشت مادی، پذیرایی می‌کردند و آن را به عنوان ثواب و عمل صالحی در کارنامه اعمالشان در نظر می‌گرفتند. بسیار پیش می‌آمد که در اثر رفت‌وآمد زائران به مشهد و بیتوته آن‌ها در خانه مجاوران، روابطی دوستانه پدید می‌آمد، وصلت‌هایی شکل می‌گرفت و پایه‌های ارتباطات اجتماعی که موجب پیوندهای عمیق و پیوسته در جامعه می‌شود و سهم مهمی در اتحاد مردم یک سرزمین دارد، ایجاد می‌شد. در رواق امروز و بنا به رسم همیشگی، می‌خواهم درباره تاریخ این سنت در شهر مشهد صحبت کنم.

افزایش تعداد زائران، بیشتر به چشم آمد. کاروانسرای سنگ‌بست که یادگار دوره تیموری و عهد سلطان حسین بایقراست، نمونه‌ای از این مکان‌ها محسوب می‌شود. در دوره صفوی در کنار موقوفه‌هایی که برای نگهداری و حفظ اماکن متبرکه وقف می‌شد، موقوفه‌هایی هم برای تکریم زائران و میهمان‌داری از آن‌ها در نظر می‌گرفتند. نمونه‌ای از این گونه وقف‌ها را می‌توان در موقوفه محمدحسن میرزا منتصرالملک که در سال ۱۳۳۰ق. کاروانسرای تازه‌تأسیس را وقف زائران حرم رضوی کرده، مشاهده کرد.

در سفرنامه‌های متقدم و متأخر نیز به سنت میهمان‌داری از زائران حرم رضوی اشاره شده است. این بطوطه به‌طور تلویحی به وضعیت مناسب اقامت و سکونت زائران در مشهد اشاره می‌کند و نیم‌نگاهی به تکریم زائران در این شهر دارد. جهانگردان اروپایی مانند «دالمانی» که اواخر قرن نوزدهم به مشهد رسید هم به این موضوع اشاره می‌کنند.

دالمانی در سفرنامه خود، شرح استقبال و حمایت مردم مشهد از زائرانی که در راه مانده یا سرمایه خود را به هر دلیل از دست داده‌اند، آورده است. «نیکلای خانیکوف» خاورشناس، جغرافیدان و مردم‌شناس روسی نیز که آثاری چون «یادداشت‌های مردم‌شناسی ایران» و «گزارش‌هایی درباره سفر تحقیقاتی به خراسان» را نوشته است به نذورات فراوانی که به ویژه در ایام مذهبی مانند شهادت یا ولادت امام رضا(ع) به زائران حرم رضوی اختصاص داده شده بود، اشاره می‌کند. نگاهی به مستندات مربوط به موقوفات مشهدالرضا(ع) نشان می‌دهد در این ایام آن‌قدر گستردگی و کثرت مکان‌های عرضه غذای نذری و احیاناً دیگر لوازم مورد نیاز زائران وجود داشت که دیگر هیچ زائری نیاز به فکر کردن برای تأمین

داستان موقوفه‌ای به نام بیمارستان «منتصریه» که توسط آستان قدس احیا شد

پیوند «وقف» و اهدای زندگی

۴

تولیت آستان قدس رضوی:

دانشگاه رضوی باید پیشتاز راه‌اندازی کرسی‌های آزاداندیشی و تولید علم باشد

عکس رضوی - محمد جواد مشهدی

تولیت آستان قدس رضوی گفت: دانشگاه علوم اسلامی باید پیشتاز اجرای منویات رهبر معظم انقلاب در خصوص راه‌اندازی کرسی‌های آزاداندیشی و تولید علم در علوم انسانی باشد. به گزارش آستان نیوز، حجت‌الاسلام والمسلمین احمد مروی در دیدار اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم اسلامی رضوی که در محل این دانشگاه انجام شد، با تأکید بر ضرورت بازنگری در برخی رشته‌ها و برنامه‌های این دانشگاه، عنوان کرد: یکی از اصلی‌ترین کارکردهای این دانشگاه تربیت نیروی انسانی توانمند، شایسته و متعهد به منظور رفع نیازهای تخصصی آستان قدس است، بنابراین سمت و سوی آموزش در این دانشگاه نیز باید در راستای نیازهای آستان قدس و کشور باشد.

وی شناخت وضعیت وضعیت موجود و برنامه‌ریزی برای رسیدن به وضعیت مطلوب را برای تحقق اهداف دانشگاه علوم اسلامی رضوی ضروری دانست و گفت: با توجه به نیازهای آستان قدس باید تغییراتی در رشته‌های این دانشگاه داده شود البته در این خصوص نیز اعضای هیئت علمی دانشگاه هستند که باید نرم‌افزار و بستر آن را فراهم کنند.

آستان قدس ظرفیت تأثیر گذاری جهانی را دارد

حجت‌الاسلام والمسلمین مروی با تأکید بر اینکه تقویت و گسترش دانشگاه علوم اسلامی رضوی برنامه آستان قدس است، افزود: برخی می‌گویند تمرکز دانشگاه رضوی بر نیازهای آستان قدس به معنای محدود کردن فعالیت‌های این دانشگاه است و باید به این دانشگاه نگاه جهانی داشت، پاسخ این است که باید واقعیت‌ها را دید و چشم خود را به روی حرم مطهر، این مرکز بسیار با عظمت، پر مخاطب و بین‌المللی گشود.

وی با بیان اینکه زائرانی از تمام جهان به حرم مطهر رضوی می‌آیند و ما از این سرمایه عظیم غافل هستیم، گفت: آستان قدس مجموعه‌ای بین‌المللی با ظرفیت تأثیرگذاری بر جهان است، سالانه حدود ۳۰ میلیون زائر از ایران اسلامی و اقصی نقاط جهان به این حرم مشرف می‌شوند، توجه دانشگاه رضوی بر امر زیارت و برنامه‌ریزی برای این زائران میلیونی به معنای نگاه بین‌المللی و جهان‌شمول داشتن است.

ضرورت توجه به کیفیت آموزش و تدریس اثربخش

رئیس هیئت امنای دانشگاه علوم اسلامی رضوی با تأکید بر اینکه این دانشگاه باید در تراز نام عالم آل محمد(ع) باشد، اهمیت توجه به کیفیت آموزش و تدریس اثربخش توسط اساتید را متذکر شد و گفت: برجسته‌ترین اساتید در رشته‌های مربوطه از حیث تخصص، تعهد، دلسوزی و تفکر انقلابی باید در دانشگاه علوم اسلامی رضوی به‌کارگیری شوند. با توجه به امکانات و بستر آموزشی مناسب دانشگاه علوم اسلامی رضوی مستعدترین و نخبه‌ترین جوانان مؤمن و انقلابی باید جذب این دانشگاه شوند، دانشگاه رضوی این ظرفیت را دارد که از حیث علمی در میان برترین دانشگاه‌های کشور قرار بگیرد.

دانشگاه رضوی باید الگوی اجرای منویات رهبری باشد

توجه به رهنمودهای رهبر معظم انقلاب در خصوص مسائل علمی از دیگر تأکیدات تولیت آستان قدس رضوی بود. حجت‌الاسلام والمسلمین مروی در این زمینه گفت: فرمایشات رهبری در خصوص حوزه علمیه و دانشگاه پیش روی ماست، دانشگاه‌های آستان قدس باید در اجرا و تحقق بخشیدن به منویات بلند رهبر معظم انقلاب برای سایر مراکز آموزش عالی کشور الگو باشند. وی با بیان اینکه دانشگاه علوم اسلامی باید پیشتاز اجرای منویات رهبر معظم انقلاب در خصوص راه‌اندازی کرسی‌های آزاداندیشی و تولید علم در علوم انسانی باشد، خطاب به مسئولان دانشگاه رضوی گفت: نیازی نیست این دانشگاه در تمام رشته‌ها حضور داشته باشد، روی چند رشته خاص تمرکز کنید و در آن چند رشته صاحب نظر، ایده و تولیدکننده فکر و اندیشه باشید.

